

Balassagyarmati Törvényszék

27.P.20.351/2021/60.szám

A Balassagyarmati Törvényszék a Dr. Orosz Krisztina Ügyvédi Iroda (1111 Budapest, Budafoki út 17/C. 2/9., eljáró ügyvéd: dr. Neszmélyi András) által képviselt kk. (Cím1., törvényes képviselője: törvényes képviselő1 Cím1.) felperesnek – dr. Péchy Kristóf (1137 Budapest, Katona József u. 23/a.) ügyvéd által képviselt Alperes1. (Cím2) alperessel szemben sérelemdíj és kártérítés megfizetése iránt indított perében meghozta az alábbi

ítéletet:

Kötelezi a törvényszék az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.000.000.- (hatmillió) Ft sérelemdíjat, valamint annak 2019. június 22. napjától a kifizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 616.040.- (hatszáztizenhatezer-negyven) Ft perköltséget.

Kötelezi a törvényszék az alperest, hogy fizessen meg a Balassagyarmati Törvényszék Gazdasági Hivatala külön felhívására 83.420.- (nyolcvanháromezer-négyszázhusz) Ft állam által előlegezett szakértői díjat. A fennmaradó 125.130.- (egyszázhuszonötezer-százharminc) Ft előlegezett szakértői díjat az állam viseli.

A le nem rótt 1.500.000.- (egymillió-ötszázezer) Ft eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezéssel lehet élni, melyet előterjesztése esetén a Balassagyarmati Törvényszéken kell elektronikus úton benyújtani a Fővárosi Ítéltáblához címzetten.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltnak tartja vagy a tárgyaláson fogatosítható bizonyítást kell lefolytatni. A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésben kell előterjesztenie.

A Fővárosi Ítéltábla előtti eljárásban a jogi képviselet kötelező.

Indokolás

[1] A felperes apa és néhai anya gyermeke.

[2] A felperes 2018. február 25. napján született. A felperes, az édesapja és édesanyja, valamint az apai nagymama (törvényes képviselő1), apai nagypapa (név) és az ő halmozottan sérült, 24 órás felügyeletre szoruló gyermekük (felperesi édesapa testvére) egy ingatlanban

éltek. A kiskorú felperessel az édesanyja, néhai anya volt otthon, ő gondozta, de munka után a felperes édesapja is besegített.

[3] 2018. szeptember 21. napján 21 óra 20 perc körüli időben a kiskorú felperes édesapja a 21. számú főút 6600 méterszelvényében lévő kereszteződésben az édesapja tulajdonában lévő számú forgalmi rendszámú autó típusú személygépkocsival közlekedett. A település, közterület út felé balra akart kanyarodni, ezért behúzódott a kanyarodó sávba. A kanyarodást azonban figyelmen kívül kezdte meg, és nem észlelte, hogy vele szemben város felől város 1 felé a külső sávban közlekedik a megengedett sebességnél gyorsabban a közlekedő által vezetett rendszámú forgalmi rendszámú autót típusú személygépkocsi, ezért az elsőbbségi helyzetben lévő autót 2 elé kanyarodott. közlekedőnek az előtte mintegy 40 méterre bekanyarodó jármű észlelése után már nem volt ideje érdemi balesetelhárító manőverre, ezért az autót 2 fékezés nélkül a autó jobb oldalába ütközött.

Az ütközés következtében szerzett sérülések miatt az számú forgalmi rendszámú személygépkocsi jobb első ülésén utasként helyet foglaló anya 2018. szeptember 25-én orvosi ellátást követően életét veszítette.

[4] apa a személygépjárművel úgy közlekedett, hogy vezetői engedéllyel nem rendelkezett, és a nyomozati eljárásban kirendelt orvosszakértői vélemény alapján 1,30 - 1,35 g/l ezrelék volt a véralkohol koncentrációja. Az számú forgalmi rendszámú személygépjármű a Alperes 1-nél rendelkezett felelősségbiztosítással.

A baleset azért következett be, mert apa megszegte a KRESZ 29. § (1) bekezdésében írtakat. Tekintettel arra, hogy apa a baleset során ittas állapotban vezette a gépjárművet, magatartása megvalósította a Btk. 236. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő halált okozó járművezetés ittas állapotban büntetettét.

[5] A balesetet követően a 7 hónapos felperest az apai nagymama és nagypapa szobájában – amely szobában lakik gyermek is - helyezték el és őt inntől az apai nagymama, továbbá – haláláig - az apai nagypapa gondozta.

[6] apa a kiskorú felperes vonatkozásában kárigényt terjesztett elő az alperesi felelősségbiztosítónál 2019. június 21. napján.

[7] Az alperes felelősségbiztosító válaszelevelében arról tájékoztatta az igénybejelentőt, hogy 60-40 %-os mértékű kármegosztást alkalmaz a biztosítottra terhesebben, figyelemmel arra, hogy az elhunyt hozzátartozónak – tekintettel arra, hogy házastársak voltak – tudomása kellett legyen arról, hogy a gépjárművezető nem rendelkezik érvényes vezetői engedéllyel. A felelősségbiztosító által tett egyezségi ajánlatot a felperes törvényes képviselője nem fogadta el.

[8] apa, a felperes édesapja 2020. május 14-én gyermeke családbafogadása iránti kérelmet terjesztett elő a gyámhivatalnál, családbafogadó gyámként édesanyját, törvényes képviselőt jelölte meg. A gyámhivatal 2020. július 8. napján kelt határozat. számú határozatával engedélyezte, hogy kk. gyermeket törvényes képviselő határozatlan időre családba fogadja, egyidejűleg a gyermek részére törvényes képviselő nagyszülőt családbafogadó gyámul kirendelte. A határozat indokolása szerint apa nyilatkozata alapján a kisia édesanyja autóbalesetben elhunyt. Jelenleg büntetőeljárás van folyamatban ellene, mert nem rendelkezett jogosítvánnyal. Szeretné, ha a gyermeke megfelelő körülmények között nevelkedne, ha szabadságvesztéssel büntetendő elzárásra kerülne sor. törvényes képviselő és név nagyszülők úgy nyilatkoztak, hogy kk.felperesről az édesanyja halála óta ők gondoskodnak. Fiuk nem megfelelő életmódot folytat, időnként alkohol és kábítószer fogyasztási problémái vannak, aminek következtében dühöng, a viselkedése félelmet keltő és ezzel veszélyezteti a gyermekét.

[9] A felperes módosított keresetében kérte, hogy kötelezze a törvényszék az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 12 millió Ft sérelemdíjat, és ezen összeg után 2018. szeptember 21. napjától a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése szerinti kamatot.

Gyermekfelügyeleti járadék jogcímén 2018. szeptember 22. és 2021. augusztus 31. közötti időszakra 21.500.000.-Ft lejárt járadékösszeg és ez után középarányos időtől 2020. március 12-től a kifizetés napjáig a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése szerint számított késedelmi kamat, 2021. szeptember 1. napjától 2022. február 28. napjáig havi 365.000.-Ft x 6 hónap, összesen 2.190.000.- Ft lejárt járadékösszeg, továbbá 2022. március 1. napjától 2032. február 26. napjáig havi 547.500.-Ft járadék megfizetését kérte minden hónap 10. napjáig teljesítendően.

Sírlátogatási járadék jogcímén 2018. szeptember 22. és 2021. augusztus 31. közötti időszakra 72.025.-Ft lejárt járadékösszeg és ez után középarányos időtől 2020. március 12-től a kifizetés napjáig a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat, továbbá 2021. szeptember 1. napjától havi 2.000.-Ft járadék megfizetését kérte véghatáridő nélkül minden hónap 10. napjáig teljesítendően.

[10] Keresetét a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:535. § (1) bekezdésére, 2:42. §-ra, 2:43. § a) pontjára, 2:52.§ -ra, 6:522. § (1)- (2) bekezdésére, 6:527. § (1) bekezdésére, 6:537. § (1) bekezdésére alapította.

[11] A sérelemdíj iránti igényét arra alapította, hogy a felperes az édesanyja elvesztése óta sokkal zaklatottabb, síróssabb, nyugösebb lett. A haláleset után sokáig nehezen aludt el, olykor álmában is sírt, kizárólag édesapja mellett talált nyugalmat. Ebben az életkorban kifejezetten az édesanya személyes gondoskodást is nyújtva biztosítja a gyermeke jólétét, aminek lehetőségétől véglegesen elesett a felperes a baleset napján. Az anya elvesztésével a felperes teljes családban éléshez való joga helyrehozhatatlanul sérült. Egy szülő elvesztése pótolhatatlan veszteségnek minősül, megfosztja a gyermeket attól az alapvető emberi jogtól, hogy családi környezetben nevelkedhessen, élvezze annak örömeit és biztonságát. Sérült továbbá az egészséges személyiségfejlődéshez való joga is, hiszen nagyon fiatalon, olyan életkorban veszítette el édesanyját, amikor az anyai gondoskodásnak, közelségnek, szeretetnek, továbbá az ép, egészséges család, valamint a szülők harmonikus kapcsolata által nyújtott biztonságérzetnek jelentős a szerepe a végleges személyiség kialakulásában. A családi, majd később iskolai ünnepek során szembesülnie kell azzal a fájdalommal, hogy az édesanyja nem tud jelen lenni, ami nyomot hagy a személyiségfejlődésben. Álláspontja szerint a sérelemdíj összecszerúségét indokolja a felróhatóság magas foka apa részéről, mely a tragikus balesethez vezetett.

[12] A gyermekfelügyeleti járadék iránti igényét arra alapította, hogy a balesetet megelőzően a kiskorú gyermek gondozását és felügyeletét a néhai látta el, amely most szinte teljes egészében a felperes nagymamájára, gyámjára hárul. Édesapját rendkívüli módon megviselte a szörnyű baleset, nehezen tudta feldolgozni az ott történtekeket. Ennek következtében a felperesről először az apai nagyszülei, majd a nagyapja halálát követően elsősorban apai nagymamája gondoskodik. A felperes óvodába menéséig a nap 24 órájában figyelmet igényelt. Így a gyermekgondozási tevékenységre a baleset napjától a felperes óvodába járásának megkezdéséig 1.000.-Ft-os gondozási óradíjjal, átlagosan napi 16 órával, illetőleg 500.-Ft-os felügyeleti óradíjjal és 8 órával számolva gyermekgondozási járadékként havi 608.333.-Ft megtérítését kérte 2021. augusztus 31. napjáig. Ezt követően 2022. február 28. napjáig átlagosan a napi 8 órában végzett gondozási és 8 órában végzett felügyeleti tevékenység okán gyermekgondozási járadékként 365.000.-Ft megfizetését, 2022. március 1. napjától szintén 8 órában végzett gondozási, és 8 órában végzett felügyeleti tevékenység okán – az ár- és értékviszonyok megváltozására figyelemmel - havi 547.500.-Ft járadék megállapítására tartott igényt.

[13] A temetés napjától kezdődően havi 2.000.-Ft sírlátogatási járadék megfizetését arra hivatkozva kérte, hogy a felperes a nagymamájával hetente, kéthetente, ünnepek, évfordulók alkalmával látogatja az édesanyja sírját a bujáki temetőben, virágot visznek a sírra és mécseseket gyűjtanak, így a kivitt virágok, gyertyák néhány száz Ft-os költségét kívánja érvényesíteni.

[14] Jogi érvelése szerint nem vitatható, hogy apa 2018. szeptember 21. napján fokozott veszéllyel járó tevékenység folytatójaként közúti balesetet okozott, így köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. Közrehatás alkalmazása nem indokolt tekintettel arra, hogy néhai nem volt tudatában annak, hogy apa alkoholt fogyasztott a balesetet megelőzően. Álláspontja szerint az elhalt hozzátartozó felróható közrehatásának figyelembevétele kizárt a saját jogon érvényesített kárigény esetén. A felperes nem tanúsított felróható magatartást, így a teljes kárra igényt tarthat. Utalt rá, hogy abból a körülményből, hogy apa enyhe alkoholos állapotban volt, nem következik, hogy vezetésre alkalmatlan állapotban lett volna. Az, hogy az egyik tanú a büntetőeljárás során úgy nyilatkozott, hogy bűzlött az alkoholtól, nem lehet releváns, lehet, hogy egy sörösüveg eltört a karambol következtében és ezért volt ilyen szaga. apa a büntetőeljárás során valóban nyilatkozott arra, hogy a Pizzériában mit fogyasztott el, de ez nem igazolja azt, hogy ezt a felesége jelenlétében tette, a felesége akár kint is lehetett a mosdóban vagy az autóban. A károkozó már korábban is vezetett, tudott és képes volt gépjárművet vezetni. Amennyiben a bíróság a közrehatás alkalmazhatóságát megállapíthatónak is találná, a 40%-os közrehatási mérték kirívóan magas, az maximum 20 %.

[15] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Anyagi jogi kifogásként vitatta, hogy a felperes gyermekfelügyeleti járadék jogcímén kártérítési igény érvényesítésre jogosult, így vitatta, hogy e jogcím tekintetében a per tárgyról érvényesen rendelkezhet. Vitatta továbbá, hogy a társaság helytállási kötelezettsége teljeskörűen, kármegosztás alkalmazása nélkül fennáll. A felperes édesanyjának apa feleségeként tisztában kellett lennie azzal, hogy apa nem rendelkezik gépjármű vezetésére jogosító engedéllyel, továbbá tisztában kellett lennie azzal is, hogy apa járművezetésre alkalmatlan, ittas állapotban van. apa alkoholos befolyásoltságának mértéke közel állt az 1,5 ezreléktől értékelhető, közepes fokú alkoholos befolyásoltsághoz, mely befolyásoltság ittas személyre gyakorolt hatásának jelei és tünetei külső szemlélő számára is egyértelműen felismerhetőek. A megállapított 1,35 ezrelék bőven elegendő arra, hogy ne legyen képes a biztonságos járművezetésre, különösen, hogy felmérje a szemből érkező jármű mozgását, sebességét. Önmagában ez az ezrelék a klinikai tünetek meghatározása alapján egyértelműen befolyásolta a vezetési képességét. Hivatkozott a büntetőeljárás során tanú3 tanú által tett tanúvallomásra, mely szerint apa a balesetet közvetlenül követően „véleményem szerint részeg volt, hiszen bűzlött az italtól”. A tanú úgy nyilatkozott, hogy apa volt az, aki alkoholtól bűzlött, ő kiszállt a járműből, tehát a tanú nyilatkozata nem az autóból származó szaghatás észlelése, hanem a gépjárműből kiszálló apa bűzlött az alkoholtól. Amennyiben a tanú ezt értékelte, így értékelni kellett a néhainak is. apa a nyomozati eljárás során tett nyomozati vallomásában maga elmondta, hogy a feleségével indultak Pizzériába, ott fogyasztott két kiscsent jégert és sört is, és ezt követően indultak a gépjárművel tovább. Maga apa is elismerte, hogy fogyasztott alkoholt, ezek alapján a feleségének is tudomása volt arról, hogy a férje alkoholt fogyasztott. apa végig többszámban fogalmazott, hogy végig együtt voltak.

[16] Az jogszabályi előírás, illetve társadalmi konszenzus alapján is elfogadott, hogy az tud vezetni, akinek a közlekedési képességeit, ismereteit igazolták, tehát aki rendelkezik vezetői engedéllyel. apa nem igazolta, hogy ezekkel az ismeretekkel megfelelően rendelkezne. Az a körülmény, hogy néhai anya utasként olyan személy mellé ült be a gépjárműbe, aki vezetői engedéllyel nem rendelkezett, illetve aki felismerhetően ittas állapotban volt, olyan jelentős

mértékben megnövelte az őt ért baleset bekövetkezésének és következményeinek kockázatát, mely egyértelműen sértetti közrehatásnak minősül. Néhai anya magatartása tudatos magatartás volt, szándékosan hagyta figyelmen kívül az általa is tudott, illetve felismerhető körülményeket, azaz tudatosan vállalta a baleset bekövetkezésének és eredményének kockázatát. Álláspontja szerint a büntetőeljárás anyagának hivatkozott releváns rendelkezései igazolják a kármegosztás megalapozottságát.

[17] Erre figyelemmel néhai anya baleset eredményének bekövetkezésében értékelhető közrehatása mértékét 40%-ban tartotta megállapíthatónak. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság eseti döntésére, mely szerint a hozzátartozó kárigényének elbírálása során értékelni kell az elhalt károsult közreható magatartását. A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése alapján pedig a sérelemdíj mértékének megállapítása során figyelembeveendő a károkozó felróhatóság mértéke, melyet értelemszerűen befolyásol a sértett felróhatóan közreható magatartása.

[18] Az alperes nem vitatta a felperes sérelemdíjra való jogosultságát. Ugyanakkor utalt rá, hogy a felperest 7 hónapos korában érte a veszteség, így életkorából adódóan nem volt lehetősége az édesanyjához fűződő kapcsolatának tudatos megélésére. Így a veszteségélmény gyakorlatilag nem értelmezhető, miként nincs lehetősége tudatosítani a baleset előtti állapothoz képest bekövetkezett hátrányos változást sem. A gyermekfelügyeleti járadék körében hivatkozott rá, hogy a balesetet megelőzően a kiskorú gyermek gondozását és felügyeletét néhai látta el, mely most szinte teljes egészében a felperes nagymamájára, gyámjára hárul. Vitatta, hogy a gyermekfelügyeleti járadék iránti igény a felperes káraként lenne értelmezhető. Eltérően ugyanis a baleseti sérültek részére a baleset következményei miatt szükségessé váló segítségnyújtástól, a gyermekfelügyelet szülői kötelezettség, azaz a gyermekfelügyelet körében felmerülő feladatok a kártérítési igényérvényesítés során is szülői kötelezettséget érintő feladatok ellátásával összefüggésben merülhetnek fel. Erre tekintettel a gyermek nem jogosult a saját felügyeletével felmerülő többletkiadásokat érvényesíteni, ezen a jogcímen történő igény érvényesítésére – minthogy nem a saját kárát érvényesíti – perlési jogosultsága nincs. A gyermekfelügyelet tekintetében a károsult nem a felperes, hanem a felperes felügyeletére egyébként köteles személy. Ez a személy adott esetben a felperes édesapja, apa. E körben hivatkozott a Ptk. 4:152. § rendelkezéseire, mely alapján néhai halálával a gyermekfelügyeletre vonatkozó kötelezettség a túlélő házastársat, felperes édesapját terheli. apa azonban maga a károkozó. Az a körülmény, hogy kiskorú helyett a szülői felügyeleti jogokat családbafogadásra vonatkozó gyámhatósági határozat alapján apa édesanyja, a felperes nagyanyja gyakorolja, nem változtat azon a kötelezettségen, hogy a gyermek felügyeletéről a szülő köteles gondoskodni, és amennyiben ebben a tekintetben kiadások merülnek fel, annak viselésére a szülő köteles. A Ptk. 4:169. §, 4:187. §, 4:188. §, 4:196. § alapján a felperes felügyeletére, felperesről történő gondoskodásra a felperes édesapja köteles. A családbafogadás a szülő tartási kötelezettségét nem érinti, így amennyiben a családbafogadó nagyszülőnek a gyermek felügyeletével összefüggésben követelése áll fenn, azért helytállni a gyermek édesapja, azaz adott esetben a károkozó köteles. A biztosító a károkozó által másnak okozott károkért köteles helytállni, a károkozó által saját magának okozott kár megtérítésére azonban nem köteles. A felperes édesapja a gyermekfelügyelet tekintetében saját magának okozott kárt, melynek következményeit a családbafogadás keretében a saját édesanyjára telepítette, azonban annak megtérítését a biztosítóra nem háríthatja át. Vitatta továbbá a járadék igény összegaszerűségét is.

[19] A sírlátogatási járadék iránti igény körében azt nem vitatta, hogy a felperes milyen gyakorisággal keresi fel az édesanyja sírját, azonban állította, hogy a felperes által megjelölt gyakoriság indokolatlan. A kárért helytállni tartozó a kártérítés fogalmi körében értelmezhető, indokolt kiadásokat köteles csak megtéríteni. E körben nem a károsult szubjektív döntésén alapuló szokásai, hanem a sír felkeresésének társadalmilag elvárható és kialakult rendje lehet

annak mércéje, hogy milyen gyakorisággal történő sírlátogatás lehet elfogadható a kártérítési igény érvényesítés alapjaként. A felperes nem emlékszik az édesanyjára, így nála olyan belső motiváció, hogy felkeresse az édesanyja sírját, nem áll fenn. Emellett sírlátogatás jogcímén a járadékfizetési igény, mint kártérítési mód megjelölésére figyelemmel is megalapozatlan az igény. A sírlátogatás indokolt és a kár fogalma körében értelmezhető gyakorisága a rendszeresség hiányára figyelemmel járadékfizetési kötelezettség alapját nem képezheti.

[20] Vitatta a kamatigény felperes által megjelölt kezdő időpontját, hivatkozva a kötelező gépjármű felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXXII. törvény 29. § (2) bekezdésére. A felperes ugyanis nem a károkozóval, hanem a károkozó felelősségbiztosítójával szemben érvényesít kárigényt, amire speciális szabály vonatkozik. A felperes, mint károsult a kártérítési igényét 2019. június 21. napján küldött kárigény bejelentésében közölte az alperessel, így az alperessel szemben a késedelmes teljesítés jogkövetkezményei legkorábban e naptól lehetnek érvényesíthetőek. Így a késedelembeesés napja 2019. június 22. napjában határozható meg.

[21] A per során meghallgatott törvényes képviselő1, a kiskorú felperes törvényes képviselője előadta, hogy a balesetig a kicsi az anyukájával volt napközben, az apukája (apa) dolgozott, de délután volt, hogy ő fürdette, illetve éjszaka ő is fel volt vele, szépen nevelték a picit. A baleset után már a kicsit ő, a nagymama nevelte a férjével együtt, amíg a férje élt. apa eleinte dolgozott, de utána már teljesen link életet élt, azért is csinálták meg ezt a gyámságot, nem olyan dolgokat csinált, hogy alkalmas lenne a gyereknevelésre. Amióta a felesége meghalt, azóta ő drogozott. Jelenleg óvodába jár a gyermek, 4 éves elmúlt, most már beilleszkedett az óvodába, de jelenleg is bepisilési problémái vannak. Előadta, hogy a temetőbe ki szoktak járni minden második héten, most már testvér apukája is ott van, és ő is igényli, hogy kimenjenek. Ünnepekor kimennek, de nem csak akkor, virágot visznek, gyertyát gyújtanak. Tudja a kicsi, hogy ki van a temetőben, mondja is, hogy ott van az anyu. Egyre többet keresi az anyukáját. Ki van téve a fényképe, egyre többet kérdezősködik felőle.

[22] tanú1 a kiskorú felperes dédmamája előadta, hogy amikor megszületett a baba, akkor az anyuka és a nagymama gondozta a babát, néha a férje is besegített. Richárd a baleset után elkezdett drogozni. Van a szobában egy nagy fénykép, amin még közösen volt az apukájával az anyukája. Egyre gyakrabban kérdez róla és mondja is a képre, hogy milyen szépek. Már most gyakran a nagymamáját is anyunak hívja. Most már azt is tudja, hogy az anyukájának van ott a temetőben a sírhelye, meg lett neki mondva. Ők sűrűn járnak a temetőbe, ő is szokott velük menni, kéthetente, hetente, főleg most, hogy nyílnak a rózsák az udvarban, neki is van rengeteg, hordják kifelé rájuk. Ők együtt szoktak közösen virágot vinni, de anyák napján, születésnapon, névnapon neki is külön szoktak adni, amit ő visz ki.

[23] tanú2 a felperesi nagymamának, törvényes képviselő1nek a húga úgy nyilatkozott, hogy szerintük kéthetente, havonta járhatnak ki a temetőbe. Neki annyit mondott a nővére, hogy van egy fénykép kirakva a falra, a kicsi kérdezi, hogy az kicsoda, és ő mondja, hogy ő volt az anyukád. Ő a kép alapján tudja ezt.

[24] A perben szerzett igazságügyi pszichológus szakvélemény szerint a kiskorú felperesnek az anya személyéhez pozitív, gondoskodást és érzékeny ráhangolódást kifejező asszociációk köthetők, melyeket többek között korai, a preverbális korból származó diffúz, többnyire testi szinten átélt élmények táplálnak. A felperesnek van az édesanyjára vonatkoztatott konkrét anyaképe, amely biztonságot nyújtó, a csecsemő igényeire szenzitíven ráhangolódó, meleg és szeretetteljes gondozót ábrázol. A felperes képes értelmezni az édesanyjának a saját életében betöltött szerepét, illetve intenzíven megéli az édesanyja személyének, személyes jelenlétének hiányát. Jelenleg az apai nagymamára tekint elsődleges kötődési személyként. Az anya személyéhez köthető pozitív asszociációk egyrészt a preverbális korból származó nehezen azonosítható, korai implicit diffúz, többnyire testi

szinten átélt élmények, másrészt a családtagok elmondásából táplálkozó ismeretek, harmadrészt a tágabb környezetben megfigyelt anyai viselkedésmintázatokból szerzett tapasztalatok. A felperesnek az érzelemszabályozás és kontrollfunkciók terén vannak pszichés hátrányai. A hátrányok több környezeti tényező eredményeként alakultak ki: az édesanya elvesztése mellett a rossz apai bánásmód, illetve az apától való szeparáció, valamint az apai nagypapa halála ismételt veszteségként érte a gyermeket, mely a korábbi gyász kiújulását eredményezte. A hátrányok tehát összefüggésben állnak az édesanya elvesztésével, de az anya halála nem kizárólagos okozója a pszichés elmaradásoknak. A felperesnek nem sikerült feldolgoznia édesanyja váratlan elvesztését, a gyászreakció még mindig munkál benne, a jelenség azonban nem éri el az elhúzódó gyász szintjét. A hangulati élet olyan fokú zavara, amely az életminőség romlását eredményezné, nem állapítható meg a felperesnél. A nagymama a gyermek gondoskodás iránti igényeit teljesíti, az anyai funkciókat nagyrészt betölti. Az édesanyjával való személyes kapcsolatot azonban pótolni nem tudja, az anya iránti vágyódás folyamatos hiányérzettel párosul. A markáns kötődési frusztrációk ellenére kötődési zavar nem jellemzi a gyermeket, mivel az apai nagymama szerepvállalásával a gyermeknek lehetősége volt stabil és érzelmileg megtartó új kötődési tapasztalatokat szerezni. Kortársaihoz képest a felperes mentális egészsége a balesetre tekintettel közepes mértékben változott meg. A jelenlévő pozitív tényezők (nagy család segítsége, szerepvállalása, családba fogadás) folyamatosan segítik a mentális korrekciót. A kórház Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztály 2022. május 9. napján kiállított ambuláns kezelőlapon rögzítettek igazolt pszichés terheltségként érzékelhetőek. Ez a pszichés terheltség okozati összefüggésben áll az édesanya elvesztésével, valamint az egyéb kísérő veszteségélményekkel (rossz apai bánásmód, apától való szeparáció, apai nagypapa halála).

[25] Az alperes indítványára beszerzett kiegészítő pszichológiai szakvélemény szerint a korai implicit, diffúz élmények – vizuális emlékkép helyett – olyan értelemben testesítenek meg konkrét anyaképet, hogy az édesanya gondoskodó magatartása és a gyermekéhez való viszonyulása hangsúlyos, tesztekkel kimutatható, a fejlődést átfogóan meghatározó globális nyomot hagytak a felperes gyermek érzelmvilágában. A felperesben a gyászreakció annak ellenére munkál, hogy erre vonatkozóan többnyire testi szinten átélt élményei vannak. A 7 hónapos csecsemő érzékeli és elraktározza a gondozó kötődési viselkedését. Az édesanyjával való személyes kapcsolata meghatározó volt a gyermek későbbi személyiség szerveződésében, így annak megszakadása is nyomott hagyott az alpműködésben. Az édesanya elvesztése és az apa magatartása megközelítőleg azonos arányban, az apai nagypapa halála az előzőekhez képest enyhébb mértékben játszik szerepet a felperes pszichés állapotának kialakulásában.

[26] A felperes a pszichológus szakértői és kiegészítő szakértői véleményt elfogadta.

[27] Az alperes a perben beszerzett pszichológus szakértői véleményre és kiegészítő szakértői véleményre nyilatkozva előadta, hogy a felperesnek az édesanyjára vonatkoztatott konkrét emlékképe nincs. Kizárt azon szakértői megállapítás megalapozottsága, mely szerint a felperesnek nem sikerült feldolgoznia édesanyja váratlan elvesztését és a gyászreakció még mindig munkál benne, ezért ezt a szakértői megállapítást aggályosnak tartotta. A Rorschach teszt kiértékelése alapján az anya személyéhez köthetően pozitív asszociációk, például védelemnyújtás, emocionális melegség jelennek meg. Az anya személyéhez tehát nem, vagy nem kizárólag veszteség élmények, hanem pozitív asszociációk is köthetőek. Olyan konkrét vizsgálati eredményre történő utalást nem tartalmaz a szakvélemény, mely szerint a felperes vonatkozásában az anya elvesztésével összefüggésben egyértelműen negatív pszichés hatások, illetve pszichés fejlődési körülmények lennének megállapíthatóak. Aggályosnak tartotta azt a szakértői megállapítást, mely szerint az édesanyja elvesztése és az apa magatartása megközelítőleg azonos arányban játszik szerepet a felperes pszichés állapotának alakulásában, mivel a szakértői vélemény tényleges vizsgálati eredményei alapján az anya

személyével összefüggésben inkább pozitív, míg az apa személyével összefüggésben inkább negatív, de legalábbis ambivalens pszichés hatások állapíthatóak meg. Emellett a felperes anyaképét a családtagok elmondásai is táplálják, így a veszteség élményt a családtagok magatartása is fokozza. Az apa és a további családtagok magatartásából eredő pszichés hátrányok pedig a kár fogalma körében nem vehetőek figyelembe. Értékelni kell továbbá azt is, hogy a felperesi pszichés állapot alakulására a nagyapa elvesztésének élménye is hatást gyakorol, így a felperest ért negatív pszichés hatások tekintetében a kár körében értékelhető egyetlen körülmény, az anya elvesztése a többi hatás mellett – az apa magatartása, nagyapa elvesztése, családtagok kommunikációja – lényegesen kisebb szerepet játszik. A felperest elsősorban a rossz apai bánásmód, az apától való szeparáció következtében érték és érik negatív pszichés hatások, melyek függetlenek az édesanya halálától. A felperes vonatkozásában megállapítható hátrányok még a 8 millió Ft összegű sérelemdíj megállapítását sem teszik indokolttá.

Az alperes a szakértői vélemény további kiegészítését, pontosítását nem kérte.

[28] A törvényszék a rendelkezésre álló iratok, a felek nyilatkozatai, a perben beszerzett pszichológus szakértői vélemény és kiegészítő szakértői vélemény, a meghallgatott tanúk nyilatkozatai alapján megállapította, hogy a felperes keresete az alábbiak szerint részben alapos.

[29] A törvényszék az alperes anyagi jogi kifogása alapján először azt vizsgálta, hogy a gyermekfelügyeleti járadék tekintetében a felperesnek megállapítható -e a keresetösségi joga.

A perbeli legitimáció a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, vagyis azt jelenti, hogy a felperest megilleti -e a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben, a félnek a vitában fennáll -e anyagi jogi érdekeltsége. Annak elbírálása, hogy a felperes igényérvényesítési jogosultsága, keresetösségi joga az alperessel szemben fennáll -e, az ügy érdemére tartozó olyan anyagi jogi kérdés, melynek tárgyában a bíróság ítélettel határoz.

A Ptk. 6:522. § alapján a felperes kizárólag a balesettel összefüggésben bekövetkezett saját kárát jogosult érvényesíteni. Helytállóan hivatkozott arra az alperes, hogy a gyermek felügyelete, gondozása a Ptk. 4:152. § (1) bekezdése alapján a szülők kötelezettsége. A gyermek felügyelete, gondozása a károkozást megelőzően is a szülők kötelezettsége volt. A felperes édesanyja az édesapa károkozó magatartása következtében hunyt el, az édesanya halálát követően az édesapa kizárólagos kötelezettsége lett a kiskorú gyermek felügyelete, gondozása. Amennyiben a károkozó édesapa a szülői kötelezettségeit nem tudja teljesíteni, a gyermek felügyeletével kapcsolatos költségek nem a gyermeknél merülnek fel, a károkozó édesapa kérelme alapján történt családbafogadásra tekintettel az apai nagymamánál jelentkeztek ezek a többletköltségek. A kiskorú gyermek a saját felügyeletével felmerülő többletkiadások érvényesítésére nem jogosult, ezen költségek kapcsán nem ő a károsult, hanem a felügyeletére köteles szülő, illetve a családbafogadás alapján a nagyszülő. Ezek alapján a kiskorú felperesnek a gyermekfelügyeleti járadék körében – mivel e körben ő nem tekinthető károsultnak – nincs keresetösségi joga. Az anyagi pervezetés pedig nem terjed ki az arról történő tájékoztatásra, hogy az adott igény érvényesítésére ki jogosult.

Mindezek alapján a törvényszék a felperes gyermekfelügyeleti járadék iránti kereseti kérelmét a perbeli legitimáció hiányára tekintettel utasította el.

[30] Ezt követően a törvényszék azt vizsgálta, hogy a perbeli balesettel összefüggésben a felperesnek az alperesi felelősségbiztosítóval szemben előterjesztett sérelemdíj és sírlátogatási járadék iránti igénye megalapozott -e.

A kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (Kgf.b.tv.) 28. § alapján a károsult jogosult a kártérítési igényét a károkozó gépjármű üzemben tartójának biztosítójával szemben közvetlenül érvényesíteni.

Miután külső ok elháríthatatlansága nem volt bizonyított, az alperes kártérítési felelőssége a Ptk. 6:535. § alapján attól függetlenül fennáll, hogy a gépjármű vezetője a közlekedési magatartásával több jogszabályi előírást is megsértett.

Azonban a Ptk. 6:525. § és 6:537. § alapján az alperes nem köteles azokat a károkat megtéríteni, ami a károsult felróható magatartásából származott.

[31] A felperes a saját jogán az édesanyja halála miatt érvényesítette a sérelemdíj és kárigényét. Sérelemdíj iránti igénye az édesanyja elvesztése miatti személyhez fűződő joga sérelmén, a kártérítési igénye pedig a balesetből eredő többletkiadáson alapult. Az tény, hogy a kiskorú felperes tevőleges közreható magatartása a baleset következtében nem értelmezhető, azonban az elhunyt édesanya közreható magatartását ebben az esetben is értékelni kell. Az elvesztett hozzátartozó közreható magatartását vagyoni károknál a közrehatás arányában, sérelemdíj esetén pedig az összeg meghatározásánál értékelni kell, mivel az alperes a terhére eső káreset következményeit csak annyiban viseli, amennyiben annak okozója. Így e körben azt kell vizsgálni, hogy a károsult milyen mértékben okozta a kárt.

[32] Azt a felperes is elismerte, hogy néhai anya tisztában volt azzal, hogy férje nem rendelkezik gépjárművezetői engedéllyel. apa nyomozati vallomása és tanú3 nyomozati tanúvallomása alapján azt is bizonyítottan találta a törvényszék, hogy néhai anyának arról is tudomással kellett bírnia, hogy a férje a pizzériában alkoholt fogyasztott. apa a nyomozati vallomása során maga is elismerte, hogy amikor a feleségével a pizzériában voltak, akkor ivott két kis cent jagert és egy fél üveg sört és utána indultak a benzinkút felé. tanú3 nyomozati tanúvallomása szerint pedig amikor kiszállt apa a baleset után a gépjárműből, bűzlött az alkoholtól. Ezek alapján néhai anyának tisztában kellett azzal lennie, hogy a férje alkoholt fogyasztott, hiszen együtt voltak a pizzériában, másrészt az alkoholszagot is érezni lehetett apan. Az pedig, hogy már máskor is vezetett vezetői engedély hiányában apa, nem alkalmas annak igazolására, hogy gépjárművezetésre alkalmas volt. A baleset azért következett be, mert apa vezetői engedély hiányában nem rendelkezett megfelelő gépjárművezetési és közúti közlekedési ismeretekkel, továbbá ittas volt, ezért nem tudta megfelelően felmérni a vele szemben közlekedő gépjármű távolságát és sebességét és nem adott elsőbbséget a vele szemben közlekedő, elsőbbséggel rendelkező gépjárműnek. Néhai anya a férje, apa vezetői engedélye hiányának és ittasságának ismeretében is beült a férje mellé a személygépjárműbe, így tudatosan vállalta a baleset bekövetkezésének kockázatát.

Ezek alapján a törvényszék azt állapította meg, hogy néhai anya a fenti felróható magatartásával 30%-ban közrehatott a baleset bekövetkezésében.

[33] Az alperes nem vitatta, hogy a felperes jogosult sérelemdíjra a károkozással összefüggésben a teljes családban éléshez való jog sérelmére hivatkozással, kizárólag annak összecszerűségét vitatta.

[34] A törvényszék megállapította, hogy a károkozó balesettel összefüggésben az édesanyja hirtelen halálával a felperesnek sérült a teljes családban éléshez és az egészséges személyiségfejlődéshez való személyiségi joga. Figyelembe vette a törvényszék, hogy a felperes mindössze 7 hónapos volt, amikor az édesanyja meghalt, így az édesanyját nem ismerhette meg, édesanya nélkül kell felnőnie, élete fontos eseményeinél az édesanyja nem lehet jelen. Egy gyermek egészséges személyiségfejlődéséhez két szülőre van szükség, bármely szülő hiánya nyomot hagy a gyermek lelkivilágában. A nagymama gondoskodása nem pótolja a szülő-gyermek kapcsolatot, az anyai minta nem rögzül. Ezek olyan hátrányok, amik a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján önmagukban is megalapoznak sérelemdíj iránti igényt.

[35] A felperest ért pszichés sérelmek kapcsán a törvényszék a perben beszerzett pszichológus és kiegészítő pszichológus szakértői vélemény megállapításait elfogadta, a szakértő a feltett kérdésekre adott válaszait kellően megindokolta, a szakértői vélemény megállapításai világosak, egyértelműek. A szakértői véleményből egyértelműen megállapítható, hogy bár vizuális emlékképe valóban nincs a felperesnek az édesanyjáról, azonban a korai implicit, diffúz élmények olyan értelemben konkrét anyaképet testesítenek meg, hogy az édesanya gondoskodó magatartása a fejlődést átfogóan meghatározó nyomot hagy a gyermek érzelmvilágában. A gyászreakció fenntartását pedig a korán keletkező élmények megismétlődésének hiánya tartja fenn. Ugyanakkor figyelembe vette azt is, hogy bár a hátrányok okozati összefüggésben állnak az édesanya elvesztésével, de az anya halála nem kizárólagos okozója a pszichés elmaradásoknak, hanem az okozati összefüggésben áll a rossz apai bánásmóddal, az apától való szeparációval és az apai nagypapa halálával is. Elfogadta a törvényszék a szakértő azon megállapítását is, hogy az édesanyja elvesztése és az apa magatartása megközelítőleg azonos arányban, az apai nagypapa halála pedig enyhébb mértékben játszik szerepet a felperes pszichés állapotának kialakulásában. Így azt a törvényszék 40 % - 40 % - 20 % arányban állapította meg. Értékelte azt is a törvényszék, hogy a szakértői vélemény szerint kötődési zavar nem jellemzi a gyermeket, mert az apai nagymama a korábbi gondozók közül átvette az anya szerepét és az anyai funkciókat nagyrészt betölti, továbbá az életminőség romlását eredményező fokú hangulati élet zavara nem állapítható meg. Az az alperes által hivatkozott körülmény, hogy a kiskorú felperesnek a családtagok mesélnek az elhunyt édesanyjáról, nem tekinthető a kárenyhítési kötelezettség megsértésének, az teljesen természetes, hogy a gyermek szintjének megfelelően mesélnek neki az édesanyjáról.

[36] Figyelembe véve, hogy a felperes pszichés hátránya 40%-ban hozható okozati összefüggésbe az édesanya elvesztésével, továbbá kárcsökkentő tényezőként az édesanya közreható magatartása is megállapítható, a törvényszék mérlegeléssel 6 millió forintban határozta meg azt az összeget, mely képes arra, hogy a felperest az édesanyja elvesztésével okozati összefüggésben ért személyiségi jogi sérelmet kompenzálja.

[37] A Kgf.b.tv. 29. § (2) bekezdés előírásai alapján a károsult a káreseményt annak bekövetkezésétől számított 30 napon belül köteles bejelenteni a biztosítónak, ennek elmulasztása esetén – kivéve, ha a károsult bizonyítja, hogy az önhibáján kívül történt - a késedelmes teljesítés jogkövetkezményei a káresemény bejelentése előtti időszakra nem alkalmazhatóak.

A perbeli esetben a kiskorú felperes kárigényét a szülői felügyeletet gyakorló édesapának kellett volna bejelentenie 30 napon belül. Ezt elmulasztotta és az igényt csak mintegy 8 hónap elteltével, 2019. június 21. napján küldte meg a biztosítónak, a 7 hónapos késedelem kapcsán pedig menthető okot nem terjesztett elő. Erre figyelemmel a törvényszék a Ptk. 6:48. § alapján a késedelmi kamatfizetési kötelezettséget 2019. június 22. napjától írta elő.

[38] A felperes sírlátogatási járadék iránti igényét a törvényszék az alábbiak szerint alaptalannak találta. A felperes arra alapozta a havi 2.000,- Ft járadék iránti igényt, hogy a nagymamájával hetente-kéthetente, ünnepek, évfordulók alkalmával virágot visznek a sírra és mécseseket gyújtanak. Arra a felperes nagymamája és dédmamája is egybehangzóan úgy nyilatkozott, hogy közösen szoktak kijárni a temetőbe és közösen visznek virágot a sírra. A felperes dédmamája előadása szerint együtt szoktak közösen virágot vinni, a kiskorú felperesnek anyák napján, szülinapon, névnapon adnak külön virágot, amit ő visz ki. Ezek alapján az állapítható meg, hogy a felperes saját maga évente három alkalommal visz külön virágot az édesanyja sírjára. Az évi három alkalommal felmerülő költség pedig járadékigényt nem alapoz meg a rendszeresség hiányára figyelemmel. Erre tekintettel a törvényszék a felperes sírlátogatási járadék igényét elutasította.

[39] A felperes a sérelemdíj iránti igény körében részben pervesztes lett. A törvényszék a sérelemdíj mértékét mérlegelemmel állapította meg és az igényelt sérelemdíj mértékénél kevesebbet ítelt ugyan meg, azonban a követelt összeg nem volt nyilvánvalóan eltúlzott, így a törvényszék a Pp. 83. § (3) bekezdése alapján mellőzte a sérelemdíj kapcsán a részleges pernyertességre vonatkozó előírás alkalmazását. A gyermekfelügyeleti járadék és sírlátogatási járadék igény vonatkozásában a felperes teljes egészében pervesztes lett.

[40] A felperes részére megítélt 6 millió Ft sérelemdíjra figyelemmel a felperes 300.000,- Ft + ÁFA, összesen 372.000,- Ft ügyvédi munkadíjra jogosult. Az alperes a gyermekfelügyeleti járadék és sírlátogatási járadék körében teljes egészében pernyertes lett, az e körben a felperes által megjelölt és alperes által elfogadott 26.268.021,- Ft pertárgyérték figyelembevételével 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján az alperes 988.040,- Ft perköltségre jogosult. Ezek egybevetésével a felperes köteles a Pp. 83. § alapján a rendelkező részben írt összegű ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére az alperes részére.

[41] A le nem rótt, az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján 1.500.000,- forintban maximalizált eljárási illetéket a felperes személyes költségmentessége folytán az állam viseli.

[42] A feljegyzett 208.550,- Ft szakértői díj viseléséről annak figyelembevételével döntött a törvényszék, hogy a felperest ért pszichés sérelem 40 %-ban áll okozati összefüggésben az édesanyja halálával, így a szakértői díj 40 %-ának megfizetésére a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte, míg a fennmaradó rész tekintetében a felperes személyes költségmentessége folytán úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

[43] Az ítélet elleni fellebbezés lehetősége a Pp. 365. § (2) bekezdés a) pontján alapul.

Balassagyarmat, 2023. március 30.

dr. Barsi Ildikó s.k.

bíró